

Broj: 03-02-910/2024
Sarajevo, 06.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam **NACRT ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 35. sjednici, održanoj 05.06.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine

S poštovanjem,

Prilog:

- Nacrt zakona na bosanskom jeziku,
- Odredbe zakona koje se mijenjaju
- Obrazac broj 1 (CD),
- Obrazac broj 2 (CD),
- Obrazac IFP NE (CD),
- Zakon o nasljeđivanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14) (CD)

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

Nacrt

ZAKON
O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE

Sarajevo, juni 2024. godine

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/14), član 128. mijenja se i glasi:

„Član 128.

Ugovor o nasljeđivanju mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Član 2.

U članu 130. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Član 3.

U članu 131. stav (3) mijenja se i glasi:

„(3) Privatna isprava kojom je izvršen jednostrani opoziv mora biti sačinjena u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Jednostrani opoziv mora biti priopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.“.

Član 4.

U članu 136. st. (2) i (3) mijenjaju se i glase:

„(2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(3) Potomak koji nije dao saglasnost može je dati naknadno u formi iz stava (2) ovog člana.“.

Član 5.

U članu 147. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Član 6.

U članu 167. stav (3) mijenja se i glasi:

„(3) Za punovažnost ugovora iz stava (2) ovog člana, potrebno je da bude sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Član 7.

U članu 176. stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.“.

Član 8.

U članu 237. stav (6) mijenja se i glasi:

„(6) Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa, koja je podnesena sudu za potrebe vođenja ostavinskog postupka, kao i punomoć za davanje takve izjave, mora biti sačinjena u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovu izjavu ili punomoć s istim pravnim učinkom nasljednik može dati i pred konzularnim ili diplomatskim predstavništvom Bosne i Hercegovine.“.

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA

O IZMJENAMA ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizlazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni osnov za njegovo donošenje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je Presudu, broj: U-22/16 od 6. 3. 2019. godine, kojom je između ostalog utvrđeno da član 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, član 130. stav (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, član 131. stav (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, član 136. stav (2) u cjelini i stav (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, član 147. stav (1), član 167. stav (3), član 176. stav (2) i član 237. stav (6) u dijelu koji glasi: „Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave“ Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), nisu u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudom, broj: U-22/16 od 06.03.2019. godine su pored prethodno navedenih odredaba Zakona o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine proglašene neustavnim i određene odredbe Zakona o stvarnim pravima („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 100/13), Zakona o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 58/02, 19/03 i 54/04), Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14) i Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14), kojima je propisana obavezna notarska obrada za određene pravne poslove.

Također, treba napomenuti da je odlukom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: U-15/10 od 02. 12. 2015. godine utvrđeno da član 73. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/02), nije u saglasnosti s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Navedenom odredbom Zakona o notarima bili su

propisani pravni poslovi za koje je obavezna notarska obrada isprava. Ustavni sud je navedenu odredbu ocijenio diskriminatornom i na štetu drugih osoba - diplomiranih pravnikâ s položenim pravosudnim. U cilju provođenja predmetne presude, Federalno ministarstvo pravde je pripremllo Prednacrt zakona kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim se propisuju pravni poslovi za koje je obavezna notarska obrada isprava, kao i pravni poslovi za koje je potrebno notarsko potvrđivanje privatne isprave- solemnizacija i ovjera potpisa na privatnoj ispravi.

III. USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade nacrtâ navedenog zakona, Federalno ministarstvo pravde imalo je u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu evropske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori evropskog prava koji reguliraju predmetnu materiju, već se ostavlja sloboda svakoj od država članica da u skladu s unutrašnjim uređenjem suvereno izvrši prijenos javnih ovlasti u obimu i na način koji joj najviše odgovara. Ovo posebno ako se ima u vidu da se vrši intervencija u navedeni zakon samo u dijelu koji je potrebno uskladiti sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu naprijed navedeno, obrađivač navedenog zakona nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti.

IV. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Predložena zakonska rješenja rezultat su usklađivanja sa prednacrtom zakona kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine i provođenja presuda Ustavnog suda Federacije BiH, što je pojašnjeno u prethodnom dijelu obrazloženja.

Naime, intervencija se vrši u članu 128. u dijelu koji glasi: „u formi notarski obrađene isprave“, član 130. stav (1) u dijelu koji glasi: „koji mora biti u formi notarski obrađene isprave“, član 131. stav (3) u dijelu koji glasi: „učinjen u formi notarski obrađene isprave i“, član 136. stav (2) u cjelini i stav (3) u dijelu koji glasi: „u istoj formi“, član 147. stav (1), član 167. stav (3), član 176. stav (2) i član 237. stav (6) u dijelu koji glasi: „Izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu mora biti notarski obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave.

Članom 1. predlaže se izmjena člana 128. i propisuje se da ugovor o nasljeđivanju mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članom 2. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 130. stav (1) i propisuje se da ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U članu 3. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 131. stav (3) i propisuje se da privatna isprava kojom je izvršen jednostrani opoziv mora biti sačinjena u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da jednostrani opoziv mora biti priopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

Članom 4. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 136. st. (2) i (3) na način da se propisuje da ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da potomak koji nije dao saglasnost može je dati naknadno u formi iz stava (2) člana 136.

U članu 5. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 147. stav (1) na način da se propisuje da ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članom 6. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 167. stav (3). Naime, važeća zakonska odredba propisuje da se može sklopiti ugovor između potomka i pretka, kojim potomak samostalno raspolaže svojim pravima na način da se odriče od naslijeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka, kao i u slučaju kad se bračni partner odriče od naslijeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera. Predloženom izmjenom propisuje se da za punovažnost takvog ugovora potrebno je da bude sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U članu 7. Nacrta zakona vrši se izmjena u članu 176. i stav (2) mijenja se na način da ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članom 8. Nacrta zakona u članu 237. stav (6) se mijenja na način da izjava o primanju naslijeđa ili o odricanju od naslijeđa koja je podnesena sudu za potrebe vođenja ostavinskog postupka, kao i punomoć za davanje takve izjave, mora biti sačinjena u skladu sa zakonom kojim je uređena notarska služba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA O NASLJEĐIVANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE KOJE SE MIJENJAJU:

Član 128.

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi notarski obrađene isprave. Obaveza je notara da stranke pouči o svim nasljednopravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Član 130.

(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi notarski obrađene isprave.

(2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane vanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, osim ako u samom ugovoru nije drukčije određeno.

(3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, osim ako je zakonom drukčije određeno.

(4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Član 131.

(1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uvjetovano ispunjenjem obaveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacionog prava.

(2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz naslijeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, osim ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.

(3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi notarski obrađene isprave i saopćen drugoj strani, inače ne proizvodi djelovanje.

(4) Osoba koja je nedostojna za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na osnovu ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Član 136.

- (1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba člana 135. ovog zakona punovažni su samo ako su se s tim saglasila sva djeca i drugi ustupiteljevi potomci koji će po zakonu biti pozvani naslijediti njegovu ostavinu.
- (2) Ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života mora biti sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (3) Potomak koji nije dao saglasnost može je dati naknadno u istoj formi.
- (4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovažni ako je potomak koji se nije saglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao naslijeđa, ili je isključen iz naslijeđa, ili je nedostojan.

Član 147.

- (1) Ugovor o doživotnom izdržavanju mora biti zaključen u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Obaveza je notara da stranke pouči o nasljednopravnim posljedicama ugovora o doživotnom izdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Član 167.

- (1) Odricanje od naslijeđa koje nije otvoreno nema nikakvo pravno djelovanje.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se ugovorom s pretkom odreći od naslijeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kad se bračni partner odriče od naslijeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.
- (3) Za punovažnost ovog ugovora potrebno je da bude sastavljen u formi notarski obrađene isprave.
- (4) Odricanje važi i za potomke onoga koji se odrekao, ako ugovorom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije što drugo određeno.

Član 176.

- (1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio, potpuno ili djelomično, samo na sunasljednike.
- (2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti notarski obrađen.
- (3) Ugovor nasljednika sa osobom koja nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obavezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio saugovaratelja, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na saugovaratelja.

Član 237.

- (1) Svako je ovlašten, ali niko nije dužan dati nasljedničku izjavu.
- (2) Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od naslijeđa smatra se da želi biti nasljednikom.
- (3) Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvaća naslijeđe ne može ga se više odreći.